

Dosarul nr. 3r-354/20

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, G. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

30 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul depus de Maia Sandu reprezentată de avocatul Natalia Moloșag,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Maia Sandu împotriva Comisiei Electorale Centrale, persoană terță Igor Dodon cu privire la anularea răspunsului și obligarea examinării sesizării cu aplicarea sancțiunilor,

împotriva încheierii din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă,

c o n s t a t ă :

La 17 noiembrie 2020 Maia Sandu reprezentată de reprezentantul cu drept de vot consultativ Olesea Stamate, a depus în Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea actului de dispoziție (răspunsul) nr. CEC 8/3395 din 15 noiembrie 2020 emis unipersonal de către Președintele Comisiei Electorale Centrale, Dorin Cimil, ca fiind neîntemeiat și ilegal, cu obligarea pârâtului Comisia Electorală Centrală să examineze sesizarea cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de art. 75 Cod electoral.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost atras din oficiu, în calitate de persoană terță, Igor Dodon.

Prin încheierea din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea a fost declarată inadmisibilă, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

La 26 noiembrie 2020, Maia Sandu reprezentată de avocatul Natalia Moloșag a depus recurs împotriva încheierii din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, prin faptul că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Astfel, a considerat ca fiind greșită aprecierea primei instanțe precum că soluția Comisiei Electorale Centrale reflectată în răspunsul nr. CEC 8/3395 din 15 noiembrie 2020, semnat de președintele Comisiei Electorale Centrale, Dorin Cimil,

urmează a fi contestată ca atare, în temeiul prevederilor Codului contravențional și că deoarece cel de-al doilea tur al alegerilor Președintelui RM a avut deja loc la 15 noiembrie 2020, la data depunerii prezentei acțiuni în contencios administrativ (17 noiembrie 2020) reclamanta nu mai este în drept de a solicita aplicarea sancțiunii prevăzute la art.75 alin. (5) Cod electoral.

A relatat că reclamanta a depus sesizarea la Comisia Electorală Centrală în data de 11 noiembrie 2020 cu nr. CEC-7/10863, care trebuia să fie examinată, cu constatarea abaterilor și sancționarea concurentului electoral Igor Dodon, de urgență de către Comisia Electorală Centrală până în ziua alegerilor.

A declarat că Curtea de Apel Chișinău urma să examineze cauza și să verifice legalitatea și temeinicia răspunsului Președintelui Comisiei Electorale Centrale, Dorin Cimil, cu nr. CEC8/3395 din 15 noiembrie 2020 emis și semnat unipersonal, încălcarea procedurii de examinare a sesizării, organul care trebuia să examineze sesizarea și în final actul administrativ care trebuia să fie emis de autoritatea publică, cu constatarea încălcărilor comise de concurentul electoral Igor Dodon.

Conform legislației electorale, a susținut că sesizările din partea candidatului la funcția de Președinte a RM, urmau să fie examinate de către organul colegial Comisia Electorală Centrală în ședință publică și nu unipersonal de către Președintele Comisiei.

La fel, a indicat că în cazul dat, prima instanță a examinat fondul cauzei și prin urmare, trebuia să se expună prin act judecătoresc în formă de hotărâre și nu de încheiere, în consecință fiind greșită și concluzia precum că reclamanta nu poate revendica încălcarea, prin act administrativ, a unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ.

Prin pronunțarea încheierii de declarare inadmisibilă a acțiunii în contencios administrativ în baza art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea de Apel Chișinău a privat reclamanta la dreptul la acces la justiție, dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv, având în vedere că alin. (3) al art. 207 Cod administrativ, prevede că declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. a)-e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Totodată, a susținut că recursul este depus în termen, deoarece încheierea contestată a fost recepționată prin intermediul poștei electronice la 25 noiembrie 2020.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre examinare în fond la Curtea de Apel Chișinău.

Prin referința din 27 noiembrie 2020, Igor Dodon reprezentat de reprezentantul cu drept de vot consultativ Nicolae Fomov, a solicitat cu titlu principal, declararea ca inadmisibilă a cererii de recurs ca fiind depusă de o persoană fără împuterniciri sau pe motiv că a fost depusă peste termenul stabilit de lege, și cu titlu secundar, respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată.

Prin referința din 30 noiembrie 2020, Comisia Electorală Centrală a solicitat respingerea cererii de recurs ca nefondată.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: declară recursul inadmisibil.

În corespundere cu art. 241 alin. (3) Cod administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Articolul 236 alin (2) lit. d) Cod administrativ, prevede că apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, la caz, Maia Sandu reprezentată de reprezentantul cu drept de vot consultativ Olesea Stamate, a înaintat acțiunea în contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului electoral.

Respectiv, în conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 coroborat cu art. 2 alin. (2) Cod administrativ, la termenul de depunere a recursului împotriva încheierii judecătorești sunt aplicabile normele Codului electoral, care față de Codul administrativ sunt norme juridice speciale, aplicabile anumitor categorii de raporturi sociale și/sau subiecți strict determinați.

În corespundere cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel - un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Din interpretarea coroborată a acestor prevederi legale, rezultă că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, actul judecătoresc împotriva căruia poate fi depus apel sau recurs în temeiul art. 74 alin. (6) Cod electoral, urmează a fi privit în sens larg. Aceasta deoarece legislația electorală stabilește termene restrânse de examinare și soluționare a litigiilor electorale, de aceea atât recursul împotriva încheierii judecătorești, cât și cel depus împotriva hotărârii instanței de fond sau a deciziei instanței de apel se vor depune în termen de o zi de la pronunțare.

Din actele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată în data de 24 noiembrie 2020.

Tot din materialele dosarului și anume procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că la pronunțarea încheierii din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, reprezentantul Maiei Sandu, avocatul Natalia Moloșag, a fost prezent.

Prin urmare, ținând cont de domeniul specific de activitate a legislației electorale, prin prisma prevederilor art. 74 alin. (6) Cod electoral, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei pronunțării actului judecătoresc de dispoziție contestat - 25 noiembrie 2020, data limită de depunere a recursului fiind ziua de 25 noiembrie 2020, ora 24.00.

Cu toate acestea, recursul depus de Maia Sandu reprezentată de avocatul Natalia Moloșag împotriva încheierii din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus în data de 26 noiembrie 2020, fapt ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului stabilit de lege. Or, legiuitorul a determinat că dreptul la contestarea actului judecătoresc este limitat la un anumit interval și anume o zi de la pronunțare.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că recurenta nu a prezentat instanței probe incontestabile ce ar demonstra imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termenul prevăzut de lege și nu a depus în acest sens o cerere cu privire la repunerea recursului în termen în sensul art. 65 Cod administrativ.

În acest context, afirmația recurente precum că ar fi recepționat copia încheierii prin intermediul poștei electronice la 25 noiembrie 2020 și prin urmare recursul a fost depus în termen, nu poate fi reținută, or, termenul de depunere a recursului conform art. 74 alin. (6) Cod electoral, este de o zi de la pronunțare, dar nu din momentul recepționării actului judecătoresc, așa după cum greșit a interpretat reprezentantul recurente.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În context, este de notat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenta Maia Sandu reprezentată de avocatul Natalia Moloșag, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 74 alin. (6) Cod electoral.

De altfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că admiterea spre examinare a unui recurs după expirarea termenului stabilit de lege, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Maia Sandu reprezentată de avocatul Natalia Moloșag împotriva încheierii din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Recursul depus de Maia Sandu reprezentată de avocatul Natalia Moloșag împotriva încheierii din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, se declară inadmisibil.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh